

Cauza C-637/21**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

18 octombrie 2021

Instanța de trimitere:

Raad van State (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

13 octombrie 2021

Apelant:

K.R.

Intimat:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Obiectul procedurii principale

Procedura principală privește o decizie în care Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (secretarul de stat pentru justiție și securitate, Țările de Jos) stabilește că străina K.R. (denumită în continuare „apelanta”) și-a pierdut dreptul de ședere permanentă ca cetățean al Uniunii în Țările de Jos.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Cererea de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE vizează chestiunea dacă un cetățean al Uniunii care a obținut un drept de ședere permanentă într-un stat membru poate evita pierderea acestui drept după doi ani de absență, în temeiul articolului 16 alineatul (4) din Directiva 2004/38 (denumită în continuare „directiva privind șederea”), prin simpla vizitare a acestui stat membru în acești doi ani, indiferent cât de scurte sunt vizitele. În caz contrar, se pune întrebarea care sunt criteriile pe care trebuie să le îndeplinească o ședere în statul membru gazdă pentru a întrerupe această perioadă de doi ani de absență.

Întrebările preliminare

1. Articolul 16 alineatul (4) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE trebuie interpretat în sensul că orice prezență în statul membru gazdă, indiferent cât ar fi de scurtă, a unui cetățean al Uniunii cu un drept de ședere permanentă este suficientă pentru a întrerupe o perioadă de absență din statul membru gazdă care depășește doi ani consecutivi?

2. În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare: care sunt aspectele de care trebuie să se țină seama pentru a stabili dacă o prezență în statul membru gazdă a unui astfel de cetățean al Uniunii întrerupe o perioadă de absență din statul membru gazdă care depășește doi ani consecutivi? Se poate acorda importanță împrejurării că cetățeanul Uniunii în cauză și-a transferat centrul intereselor într-un alt stat membru?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Considerentele (17) și (18) și articolul 16 din Directiva 2004/38

Dispoziții naționale invocate

Articolele 8.7, 8.17 și 8.18 din Decretul din 23 noiembrie 2000 de punere în aplicare a Legii din anul 2000 privind străinii (Decretul din anul 2000 privind străinii)

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

1. Apelanta s-a născut în 1991 și are cetățenie britanică. Între 1993 și 2009, ea a locuit în Țările de Jos împreună cu părinții ei, care au, de asemenea, cetățenie britanică. Ulterior, ea a plecat în Regatul Unit pentru studii, iar după obținerea titlului de doctor în 2018, a mers să lucreze acolo. În 2010, ea a obținut un document de ședere care atestă că are un drept de ședere permanentă în Țările de Jos ca cetățean al Uniunii. Acest document a fost reînnoit în 2016. Între timp, în 2014 ea a fost radiată din registrul de evidență a populației din Țările de Jos. Ea a vizitat Țările de Jos în fiecare an, pentru a-și vedea părinții și prietenii care locuiau în continuare în Țările de Jos. Erau vizite care durau de la câteva zile până la câteva săptămâni.
2. Prin decizia din 30 decembrie 2018, secretarul de stat a stabilit că, din cauza prezenței sale prelungite în Regatul Unit, apelanta nu mai are drept de ședere

permanentă în Țările de Jos ca cetățean al Uniunii. Secretarul de stat a declarat neîntemeiată contestația apelantei împotriva acestei decizii, după care apelanta a formulat o acțiune în fața rechtbank (Tribunalul, Țările de Jos). După respingerea acestei acțiuni, ea a făcut apel la instanța de trimitere, Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (Secția de contencios administrativ a Consiliului de Stat, Țările de Jos).

- 3 Având în vedere faptele din această procedură referitoare la un fost cetățean al Uniunii din Regatul Unit, instanța de trimitere consideră că, după caz, noțiunile „stat membru” și „cetățean al Uniunii” includ și „Regatul Unit” și resortisanții acestuia, abordând în încheierea deciziei sale de trimitere relevanța retragerii Regatului Unit din Uniune pentru această cauză.

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 4 Secretarul de stat consideră că apelanta și-a pierdut dreptul de ședere permanentă, deoarece a lipsit din Țările de Jos mai mult de doi ani, în sensul legislației neerlandeze prin care a fost transpus articolul 16 alineatul (4) din Directiva privind șederea. În opinia sa, noțiunea „absență” se referă la transferarea centrului intereselor în altă parte. Acesta este și cazul apelantei, întrucât aceasta a mers să studieze și să lucreze în Regatul Unit. Vizitele regulate în Țările de Jos nu schimbă acest aspect. Cu o trimitere la Hotărârea din 7 octombrie 2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, punctele 55 și 56, și Hotărârea din 21 iulie 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, punctele 63 și 64, instanța a apreciat, cu privire la această poziție, că noțiunea „absență” trebuie interpretată din punct de vedere calitativ, nu numai din punct de vedere factual. Întrebarea decisivă este dacă o ședere contribuie la conceptul de integrare care stă la baza articolului 16 din Directiva privind șederea. Ca urmare a absenței sale în Regatul Unit, în situația apelantei nu mai era cazul.
- 5 Apelanta consideră că din formularea articolului 16 alineatul (4) din Directiva privind șederea reiese că un drept de ședere permanentă poate fi pierdut numai în cazul unei absențe fizice de doi ani consecutivi din statul membru gazdă. Această dispoziție constituie o limitare a dreptului de ședere permanentă și trebuie, prin urmare, să fie interpretată în mod strict. În plus, ea consideră că Hotărârile Lassal și Dias nu sunt relevante. Aceste hotărâri se referă la situații în care un străin a dorit să obțină dreptul de ședere permanentă. În final, apelanta subliniază că pentru ea este important să nu își piardă dreptul de ședere permanentă. Este adevărat că, pentru perioade mai scurte, își poate vizita părinții și prietenii din Țările de Jos și fără acest drept de ședere, însă ar dori să aibă în continuare posibilitatea de a lucra în viitor în Țările de Jos sau în alt loc din Uniunea Europeană. În acest context, ea precizează că a crescut în Țările de Jos și că vorbește fluent limba neerlandeză.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 6 Instanța de trimitere constată de la început că formularea articolului 16 alineatul (4) nu clarifică noțiunea „absență[...] pe o perioadă care depășește doi ani consecutivi” cuprinsă în acest articol. Sensul obișnuit al cuvântului „consecutiv” indică cerința unei absențe neîntrerupte. Nu se explică niciunde dacă o simplă ședere scurtă a străinului în statul membru gazdă pune capăt acestei perioade de absență și, prin urmare, nu este clar nici care sunt eventualele criterii pe care trebuie să le îndeplinească prezența acestuia în statul membru gazdă.
- 7 Potrivit jurisprudenței constante a Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”), în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu doar de termenii acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție, precum și de geneza acelei reglementări (Hotărârea din 11 aprilie 2019, Tarola, C-483/17, EU:C:2019:309, punctul 37). În acest context, instanța de trimitere precizează că, potrivit considerentelor (17) și (18) ale Directivei privind șederea, dreptul de ședere permanentă are drept scop întărirea sentimentului cetățeniei Uniunii și promovarea coeziunii sociale.
- 8 Dispozițiile Directivei privind șederea se referă la libera circulație a persoanelor, care face parte din fundamentele Uniunii Europene. Prin urmare, instanța de trimitere consideră că aceste dispoziții trebuie interpretate în sens larg, în timp ce excepțiile trebuie interpretate în mod strict (Hotărârea din 22 iunie 2021, FS, C-719/19, EU:C:2021:506, punctul 88). Pe baza unei astfel de interpretări stricte a articolului 16 alineatul (4) din Directiva privind șederea, s-ar putea considera că numai o absență fizică neîntreruptă, de minimum doi ani, de pe teritoriul țării gazdă poate duce la pierderea dreptului de ședere permanentă.
- 9 Instanța de trimitere consideră însă că jurisprudența Curții nu clarifică chestiunea dacă noțiunea „absență” indică numai absența fizică de pe teritoriul țării gazdă. Ea observă, conform Hotărârii Dias, că „integrarea, care stă la baza dobândirii dreptului de ședere permanentă prevăzut la articolul 16 alineatul (1) din [Directiva privind șederea], nu se întemeiază doar pe factori spațiali și temporali, ci și pe factori calitativi, referitori la gradul de integrare în statul membru gazdă” (punctul 64). În această hotărâre, Curtea a aplicat articolul 16 alineatul (4) din Directiva privind șederea și pentru întrebarea dacă perioadele de prezență în statul membru gazdă încheiate fără a fi îndeplinite condițiile pentru a beneficia de vreun drept de ședere influențează obținerea dreptului de ședere permanentă. Instanța de trimitere deduce din această hotărâre că o astfel de prezență nu înseamnă pur și simplu că a fost îndeplinită cerința integrării. În pofida diferențelor față de cauza de față, instanța de trimitere consideră că sensul atribuit integrării în Hotărârea Dias este important și pentru interpretarea noțiunii „absență” de la articolul 16 alineatul (4) din Directiva privind șederea.
- 10 În opinia instanței de trimitere, din Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13) reiese, de asemenea, că prezența fizică în statul

membru gazdă nu înseamnă neapărat că a fost îndeplinită cerința integrării care stă la baza noțiunii „drept de ședere permanentă”. Această hotărâre a vizat chestiunea dacă perioadele de detenție sunt luate în considerare pentru a se stabili dacă s-a respectat șederea neîntreruptă necesară pentru un drept de ședere permanentă. Prin urmare, nu a fost vorba despre pierderea acestui drept în temeiul articolului 16 alineatul (4), iar contextul acelei cauze a fost în mod evident complet diferit de cel al prezentei cauze. Cu toate acestea, în cazul vizitelor familiale de scurtă durată se ridică aceeași întrebare, și anume dacă o astfel de ședere este suficientă pentru menținerea în mod suficient a legăturii de integrare cu statul membru gazdă.

- 11 În opinia instanței de trimitere, din considerentele (17) și (18) ale Directivei privind șederea reiese de asemenea că dreptul de ședere permanentă este destinat cetățenilor Uniunii care au ales să se stabilească în mod durabil și să lucreze în alt stat membru. În plus, cu referire la lucrările pregătitoare ale Directivei privind șederea, Curtea a statuat în Hotărârea Lassal că pierderea dreptului de ședere permanentă după o absență din statul membru gazdă pe o perioadă care depășește doi ani consecutivi „se justifică prin faptul că, după o asemenea absență, legătura cu statul membru gazdă este slăbită” (punctul 55). Această constatare arată că articolul 16 alineatul (4) poate fi aplicat în prezentul litigiu. În caz contrar, un cetățean al Uniunii și-ar putea menține un drept de ședere permanentă odată dobândit, fără a locui în statul membru gazdă, vizitând acea țară cel puțin o dată în cei doi ani. Acest lucru nu pare a fi compatibil cu ideea de integrare din Directiva privind șederea.
- 12 Instanța de trimitere mai face referire la similaritățile dintre cauza de față și cauza C-432/20, *Landeshauptmann von Wien*, care este *pendinte* în fața Curții. Cu toate că acea cauză privește pierderea statutului de rezident pe termen lung al unui resortisant al unei țări terțe, se pune și acolo întrebarea dacă orice ședere în statul membru gazdă, indiferent cât ar fi de scurtă, poate împiedica această pierdere și, în cazul unui răspuns negativ, care sunt condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o ședere pe teritoriul Uniunii pentru a obține acest rezultat. Întrucât apelanta nu este un resortisant al unei țări terțe, ci un cetățean al Uniunii care a obținut un drept de ședere permanentă pe baza șederii sale într-un stat membru, instanța de trimitere consideră că răspunsul la întrebarea preliminară din cauza C-432/20, deși este relevant, nu este totuși suficient pentru interpretarea articolului 16 alineatul (4) din Directiva privind șederea.
- 13 În final, instanța de trimitere subliniază că răspunsul la întrebările din cauza de față continuă să fie relevant, în pofida retragerii Regatului Unit din UE. Dacă apelanta mai avea un drept de ședere permanentă la finalul perioadei de tranziție ulterioare retragerii Regatului Unit, ea l-a păstrat în fapt, în conformitate cu dispozițiile Acordului privind retragerea Regatului Unit.